

JAARVERSLAGEN OVER 1987

VAN DE SECRETARIS

Op 31 december 1987 telde het Genootschap 840 leden, 41 minder dan aan het begin van het verslagjaar. Vooral nog lijkt deze terugval niet structureel of trendmatig gezien de groei van het ledenbestand in het eerste kwartaal van 1988. Bijna 30 lidmaatschappen betroffen zogenoemde gezinslidmaatschappen zodat het werkelijk aantal leden op 31 december circa 870 bedroeg. Het Natuurhistorisch Maandblad werd echter maandelijks naar gemiddeld ruim 1000 adressen verzonden. Daarnaast werd de complete jaargang over 1987 aan het eind van het verslagjaar naar nog ruim 100 (voornamelijk buitenlandse) instellingen verstuurd in verband met het ruilverkeer dat het Genootschap ten behoeve van de bibliotheek van het Natuurhistorisch Museum Maastricht onderhoudt.

Op 22 april benoemde het bestuur de heer W. Holthuysen bij gelegenheid van zijn 80e verjaardag tot lid van verdienste wegens zijn grote aandeel in de activiteiten van Kring Venlo.

Op 5 november werd tijdens een zeer druk bezochte bijeenkomst van Kring Maastricht de Rector Cremers-Penning uitgereikt aan de heer dr. P.J. van Nieuwenhoven. Zijn verdiensten voor het Genootschap werden beknopt beschreven in Natuurhist. Maandbl. 76(10):177-178. In de loop van het verslagjaar schonk de heer J.Th. ter Horst zijn omvangrijke natuurhistorische bibliotheek aan het Genootschap (zie Natuurhist. Maandbl. 77(4):61), een initiatief dat zeker navolging verdient.

Het bestuur van het Genootschap bestond in het verslagjaar uit mevrouw C. Adams-Kaasta (penningmeester) en de heren E.N. Bink, A.J.J. Broen, D.Th. de Graaf (secretaris), L.G.M. Hensels, A.J.W. Lenders, P. Spreuwenberg, C.A.J. Thissen (2e secretaris) en F.S. van Westreenen (voorzitter); de heer R.E.M.B. Gubbels woonde vanaf de tweede helft van het verslagjaar de bestuursvergaderingen bij als kandidaat bestuurslid.

Het bestuur kwam in het verslagjaar 6 maal bijeen; daarnaast vergaderde het dagelijks bestuur (dat gevormd werd door de hiervoor met functie genoemde bestuursleden) enkele malen om bestuursvergaderingen voor te bereiden, besluiten uit te voeren of lopende zaken af te handelen.

Veel tijd werd besteed aan de afronding van voorstellen voor vernieuwde statuten en een nieuw aan de huidige praktijk aangepast huishoudelijk reglement. Veel van de werkzaamheden hiervoor werden verricht door een werkgroep uit het bestuur bestaande uit de heren Broen, Lenders, Thissen en Van Westreenen.

Evenals vorig jaar werd ook veel tijd besteed aan de afhandeling van diverse subsidies, met name die van de Provincie Limburg. Het door het bestuur naar aanleiding van de vaststelling van het provinciaal subsidie over 1985 ingediende bezwaar werd definitief ongegrond verklaard. Hierdoor werd het bestuur genoodzaakt in de balansrekening over 1986 bij de vorderingen een post "nadelige saldi t/m 1986" van f 10.439,69 op te voeren. Op verzoek van het bestuur verleende het Provinciaal Bestuur in de loop van het verslagjaar toestemming om deze balanspost te mogen voeden uit eventuele batige saldi over 1987 en volgende jaren indien door gerichte bezuinigingen en prioriteitstellingen de werkelijke kosten lager zouden uitvallen dan geraamd. Bezuinigingen werden o.a. gerealiseerd door een aflevering van het Maandblad minder uit te geven, de uitgifte van enkele op stapel staande Publicaties uit te stellen en de bureaukosten te verlagen door geen stagiaires meer te plaatsen.

De administratie werd ook dit jaar weer door de heer A.G.M. Koomen verzorgd. Ondanks onvoorziene problemen bij de computerverwerking slaagde hij erin de ledenadministratie en de verzending van o.a. het Maandblad ongestoord te laten verlopen. Voor de daadwerkelijke verzending werd hij maandelijks bijgestaan door de dames H. van Almelo en A.M. Hellings en de heren J. Heerkens Thijssen en W. Ogg. De problemen bij de geautomatiseerde verwerking van de ledenadministratie en de waarnemingsgegevens hebben ertoe geleid dat aan het eind van het verslagjaar een nieuw computersysteem werd aangeschaft; de financiering hiervan was mogelijk door het aanwenden van gevormde voorzieningen en door jaarlijkse afschrijving van het restantbedrag. Momenteel wordt hard gewerkt aan het "overzetten" van de ledenadministratie en de waarnemingsgegevens uit het oude in het nieuwe computersysteem. De belange-

loze inzet van J. den Boer mag hier met name vermeld worden.

Mevrouw M. Lenders leidde het Publicatiebureau van het Natuurhistorisch Genootschap. Mede dankzij haar inzet was het verkoopresultaat over 1987 heel bemoedigend.

Mevrouw E. Offringa assisteerde het secretariaat en de redactie en voerde tot halverwege het verslagjaar nog vele waarnemingsgegevens in in de computer.

De heer R. Bobbink rondde in het verslagjaar zijn onderzoek naar de dominantie van de grassoort *Brachypodium pinnatum* af. Het verslag van dit in samenwerking met de Rijksuniversiteit Utrecht uitgevoerde en door een subsidie van het Prins Bernhard Fonds mogelijk gemaakte onderzoek, zal nog dit jaar kunnen verschijnen.

Tijdens het verslagjaar werden twee Algemene Ledenvergaderingen gehouden: op 4 en op 14 juni. Tijdens deze laatste vergadering werden de vernieuwde statuten na een kleine wijziging vastgesteld (zie Natuurhist. Maandbl. 76(6/7):117-118). Inmiddels zijn de statuten gepasseerd bij notaris mr. H.Ch.M. van Slijpe te Eijsden en ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel te Maastricht.

In het verslagjaar waren studiegroepen actief op het gebied van planten, zoogdieren, spinnen, kevers, vlinders, amfibieën en reptielen, paddestoelen en onderaardse kalksteengroeven. Samen met de kringen Venlo, Heerlen en Maastricht verzorgden zij vele bijeenkomsten en excursies. Enkele studiegroepen waren bovendien intensief betrokken bij ambtelijk of informeel overleg inzake natuurbeheer en natuurbehoud in Limburg.

Ook het bestuur zette weer stappen op deze weg. Speciale vermelding hierbij verdienen bijvoorbeeld de initiatieven tot aanvragen voor herinrichting van de Maasplassen in Midden-Limburg en het Ransdalerveld in Zuid-Limburg. Deze aanvragen in het kader van de nieuwe Landinrichtingswet werden door enkele leden grondig voorbereid en uiteindelijk samen met enkele andere organisaties ingediend bij de minister van Landbouw en Visserij.

Het is verheugend dat steeds meer leden zich ook op deze wijze willen in-

zetten ten behoeve van een van de doelstellingen van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg: de "natuurwetenschappelijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden te beschermen".

D.TH. DE GRAAF, secretaris

VAN DE PENNINGMEESTER

Bijgaand zijn de exploitatierekeningen over 1987 en de balans per 1 januari en 31 december 1987 afgedrukt zoals

deze zijn aangeboden aan de accountant van het Verificatiebureau van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De toelichting bij de stukken omvat 8 pagina's met gedetailleerde verantwoordingen; door deze omvang worden zij niet gepubliceerd maar zij zijn voor belangstellenden wel ter inzage. Door bezuinigingen en gerichte prioriteitenstellingen kon het verslagjaar worden afgesloten met een batig saldo van f 3.591,68. Dit bedrag is aangewend ter dekking van de nadelige exploitatiesaldi t/m 1986.

C. ADAMS-KAASTRA, penningmeester

BEGROTING 1989

BATEN

1. Subsidie provincie Limburg	50.000,—
2. Subsidie gemeente Maastricht	3.200,—
3. Vergoeding ruilverkeer	19.000,—
4. Contributies en giften	36.000,—
5. Verkopen	12.000,—
6. Overige inkomsten	500,—
7. Subsidie publicaties	5.000,—
Totaal	125.700,—

LASTEN

1. Drukkosten maandblad	66.000,—
2. Drukkosten publicaties	16.700,—
3. Verzendkosten	14.000,—
4. Bureaunkosten	7.000,—
5. Kosten bijeenkomsten	7.000,—
6. Bestuur en redactie	2.000,—
7. Overige uitgaven	9.000,—
Totaal	125.700,—

BALANS

ACTIVA	1-1-1987	31-12-1987	PASSIVA	1-1-1987	31-12-1987
1. Vlottende activa			1. Voorzieningen		
1.1 voorraad literatuur	f 225,—	f 240,50	1.1 randapparatuur computer	f 3.711,32	f 2.000,—
2. Vorderingen op korte termijn			2. Schulden op korte termijn		
2.1 nog te ontvangen subsidie Provincie Limburg	f 9.460,—	f 4.730,—	2.1 Vooruitontvangen contributie	f 72,50	f 11.840,—
2.2 nog te ontvangen subsidie gemeente Maastricht	692,—	692,—	2.2 nog te besteden subsidie poelaanleg	485,—	485,—
2.3 debiteuren	3.139,05	57,09	2.3 nog te besteden subsidie kalkgraslanden onderzoek	145,11	21,21
	f 13.291,05	f 5.479,09	2.4 crediteuren	65.591,17	16.672,99
3. Liquide middelen	f 46.049,36	f 18.451,60		f 66.293,78	f 29.019,20
4. Nadelige exploitatiealdi t/m 1987	f 10.439,69	f 6.848,01			
Totaal	f 70.005,10	f 31.019,20	Totaal	f 70.005,10	f 31.019,20

EXPLOITATIEREKENING 1987

BATEN	exploitatie 1986	begroting 1987	exploitatie 1987	LASTEN	exploitatie 1986	begroting 1987	exploitatie 1987
1. Subsidie provincie Limburg	47.300,—	47.300,—	47.300,—	1. Drukkosten maandblad	68.226,49	65.000,—	59.814,—
2. Subsidie gem. Maastricht	3.192,—	3.200,—	3.192,—	2. Drukkosten publicaties	22.783,48	20.000,—	31.567,—
3. Vergoeding ruilverkeer	19.000,—	19.000,—	19.000,—	3. Verzendkosten	16.356,70	14.000,—	12.523,12
4. Contributies en giften	32.269,—	36.000,—	35.882,—	4. Bureaunkosten	11.999,63	7.000,—	7.013,26
5. Verkopen	23.281,45	10.000,—	16.549,18	5. Kosten bijeenkomsten	9.688,30	6.000,—	8.021,13
6. Overige inkomsten	2.144,46	1.000,—	692,26	6. Bestuur en redactie	1.830,55	1.500,—	813,41
7. Subsidie publicaties	3.600,—	10.000,—	5.100,—	7. Overige uitgaven	—,—	7.500,—	2.371,84
8. Poelenaanleg	62.068,61	10.198,—	10.198,—	8. Poelenaanleg	62.068,61	10.198,—	10.198,—
9. Nat. Landschap Mergelland	9.728,35	—,—	—,—	9. Nat. Landschap Mergelland	9.727,40	—,—	—,—
10. Kalkgraslandenonderzoek	167,70	123,90	123,90	10. Kalkgraslandenonderzoek	167,70	123,90	123,90
11. Vleermuisreservaten	1.618,—	—,—	—,—	11. Vleermuisreservaten	1.618,—	—,—	—,—
12. Ontwik. vrijwilligersbeleid	3.953,71	—,—	—,—	12. Ontwik. vrijwilligersbeleid	3.953,71	—,—	—,—
13. Herpetofauna film	—,—	5.000,—	4.908,08	13. Herpetofauna film	—,—	5.000,—	4.908,08
14. Randapparatuur computer	—,—	—,—	3.711,32	14. Randapparatuur computer	—,—	—,—	3.711,32
aanwending voorziening	—,—	—,—	—,—	15. Voorzieningen	—,—	2.000,—	2.000,—
15. Exploitatie tekort 1986	97,09	—,—	—,—	16. Batig saldo 1987, aangewend ter dekking van de nadelige exploitatiesaldi t/m 1986	—,—	3.500,—	3.591,68
Totaal	208.420,37	141.821,90	146.656,74	Totaal	208.420,37	141.821,90	146.656,74

VAN DE HOOFDREDACTIE

In 1987 bestond de redactie uit mevrouw F.N. Dingemans-Bakels en de heren J.A.M. Heerkens Thijssen, H.P.M. Hillegers, A.W.F. Meijer, W. Ogg (tot 14 juni), B.G. Graatsma en D.Th. de Graaf; beide laatsten traden op als hoofdredactie en verzorgden tevens de vormgeving. Mevrouw E. Offringa assisteerde de redactie met name bij een aantal administratieve werkzaamheden.

Evenals vorige jaren werd de druk weer verzorgd door de firma Stereo+Grafia te Maastricht.

In het verslagjaar verschenen in de 76e jaargang 12 afleveringen waarvan naast (zoals gebruikelijk) het juni/juli-nummer óók het november/december-nummer een dubbelnummer was. Naast deze 10 Maandbladen verscheen in december ook de eerste aflevering van de 77e jaargang. Dit had te maken met de bezuinigingen binnen het Genootschap (zie verslag penningmeester en secretaris) die ertoe leidden dat in de 76e jaargang aanzienlijk minder pagina's konden worden uitgegeven. Omwille van de continuïteit werd

besloten de Maandbladen voortaan niet meer aan het eind van de betreffende maand te laten verschijnen maar aan het begin van de maand, indien mogelijk zelfs in de week daaraan voorafgaand. Dit had als bijkomend "voordeel" dat de aankondigingen van activiteiten voortaan zouden staan in het nummer van de betreffende maand. De 76e jaargang telde 216 pagina's, 48 minder dan de vorige jaargang. In totaal verschenen naast 44 hoofdartikelen een groot aantal korte mededelingen en boekbesprekingen en de verslagen van de maandelijkse bijeenkomsten van de kringen. W. Ogg verzorgde de inhoudsopgave van de gehele jaargang die in het tweede nummer van de 77e jaargang werd meegezonden.

Aan het eind van het verslagjaar verscheen in Reeks XXXVI van de Publicaties van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg het 92 bladzijden tellende boekwerk "Zeeëgels uit het Krijt en Tertiair van Maastricht, Luik en Aken". Dankzij een subsidie van het Anjerfonds Limburg kon de verkoopprijs bijzonder laag worden gehouden. Mede hierdoor verloopt de verkoop bij-

zonder goed: in april 1988 werd een tweede druk van 1000 exemplaren gerealiseerd. Tijdens het verslagjaar werden voorbereidingen getroffen om in 1988 twee Publicaties uit te geven: "De microlepidoptera van Stein" (waarvoor de Uyttenboogaart - Eliasen Stichting een subsidie toezegde) en het verslag van het onderzoek naar de dominantie van *Brachypodium pinnatum* in de Zuidlimburgse kalkgraslanden. Voor deze publicatie heeft het Provinciaal Bestuur van Limburg een subsidie toegezegd. Beide publicaties zullen verschijnen in Reeks XXXVII.

In de laatste maanden van het verslagjaar werden tevens voorbereidingen getroffen voor een nieuwe vormgeving van zowel het Maandblad als de Publicaties. De heer S. Graatsma (grafisch vormgever te Maastricht) maakte hier toe enkele ontwerpen en begeleidde de introductie van de nieuwe vormgeving van zowel het in december verschenen eerste nummer van jaargang 77 van het Maandblad alsook van de "zeeëgel-atlas".

D.TH. DE GRAAF, hoofdredacteur

BIBLIOMANIA NATURA 4

Goedaert, Johannes. *Metamorphosis naturalis*, ofte historische beschrijvinghe van den oirspronk, aerd, eygensenschappen ende vreemde veranderinghen der wormen, rupsen, maeden, vliegen, witjens, byen, motten ende dierghelijcke dierkens meer... Middelburgh, Jaques Fierens, 1662, 1667, 1669. 3 delen met vele handgekleurde platen.

GREETJE TH. FLATON, Natuurhistorisch Museum Maastricht

Deze bijzonder aardige boekjes in de museumbibliotheek zijn het letterlijke levenswerk van Johannes Goedaert(d)t. Naast dit levenswerk is weinig over Goedaert bekend. Van beroep was hij (fijn)schilder, hij tekende en schilderde insecten en vogels. Ook zijn van zijn hand schilderijen bekend van het Zeeuwse landschap. De grote verdienste van Goedaert is, dat hij door het kweken van insecten en door het nauwgezet volgen van de metamorfose, het verband aanwees tussen vele larven en gevleugelde insecten, die men daarvoor als aparte soorten beschouwde.

Het probleem van de sluipwespen en -vliegen kon hij nog niet oplossen. Deze eer kwam - enkele jaren na hem - toe aan Jan Swammerdam. In zijn *Bybel der Natuure...* laat Swammerdam weinig heel van het werk van Goedaert; hij slaat hem bladzijden lang om de oren met alle 'opmerkelijke mislagen en misgrepen'. Hij moet echter toegeven '... dat deze persoon alleen - in een korte reeks van jaren, meer bijzonderheden van de rupsen heeft gezien en onderzocht als alle geleerden van de laatste eeuwen bij elkaar...'

Heel wat vriendelijker is de beroemde

Franse entomoloog De Reaumur, die in zijn uitgebreide verhandeling over de insecten Goedaert alle lof toezwaait: '... Goedaert is een van de eersten, die de gedaantewisseling der insecten met veel aandacht en geduld heeft gevolgd. Hij was schilder. Hij heeft een groot aantal insecten in hun diverse gedaanten geschilderd; hij beschreef al zijn waarnemingen, maar hij had meer talent voor schilderen dan voor onderzoek. Zijn werk werd eerst in het Nederlands uitgegeven, en werd in onze taal (Frans) vertaald. Het is een van de meest uitgebreide werken in dit genre in onze taal. Men vindt er de gedaanten